

מ"ה שנים לעצמאות ישראל Israel - 45 Years of Independence

4/1993 ■ 4/1993 ■ 471

ין 1948 ל-1967 הייתה ירושלים מחולקת: גדרות תיל ושדות מוקשים היו פרושים לאורך הגבול העירוני. למעשה נהפכה העיר לחזית מלחמה, ומדי פעם הופרה שביתת הנשק על ידי חיילי הצבא הירדני, שפתחו באש לעבר מערבה של ירושלים וגרמו לנפגעים - הרוגים ופצועים בצד היהודי. לא זו בלבד שנמנעה מתושבי ישראל היהודים גישה למקום הקדוש ביותר לעם ישראל - הכותל המערבי, וכן למוסדות אשר בהר הצופים: לאוניברסיטה העברית ולבית החולים "הדסה" - כי אם נערכה הריסה שיטתית של הרובע היהודי. כמו כן נהרס בית העלמין היהודי העתיק בהר הזיתים, שהוא כשלעצמו, אתר מקודש וקדום. אלפי מצבות נעקרו ממקומן ואבניהן שימשו לסלילה ולבנייה.

מצב דברים זה נמשך עד למלחמת ששת-הימים.

בוקר יום שני, כ"ו באייר התשכ"ז, ה-5 ביוני 1967, פתחו הירדנים בירי לאורך הקו העירוני, שהיה גבול בין שני חלקי העיר החצויה. בשעת הצהרים השתלטו כוחות הלגיון הירדני על ארמון הנציב, ששימש מטה למשקיפי האו"ם. תוך יומים התהפך הגלגל וצבא ירדן ספג מפלה ששינתה את פני ירושלים והגדה המערבית. תוך שלושה ימים סולקו הירדנים מכל המאחזים בגדה המערבית של הירדן וירושלים העתיקה כותרה. ההחלטה בדבר כיבוש ירושלים הייתה קשה בשל השלכותיה המדיניות, וברור היה שיש לדאוג לכך שבסערת הקרבות לא ייפגעו המקומות הקדושים. ראש הממשלה, לוי אשכול, הכריע: צו השעה הוא איחוד ירושלים; לא עוד שתי ערים, אלא עיר שחוברה לה יחדיו. המלחמה על ירושלים ארכה זמן קצר, וכוחות צה"ל, ובראשם הצנחנים וחיילי חטיבת ירושלים נכנסו לעיר העתיקה דרך שער האריות ושער האשפות: "הר הבית בידינו", הדהדה הבשורה באזני כול. ראשוני הצנחנים מיהרו אל האתר הקדוש מכול, הכותל המערבי, ועוד באותו היום התפללו לידו מנהיגי העיר המאוחדת.

איחוד העיר לווה בצעדי חקיקה: שלושה חוקים נתקבלו בכנסת ב-27 ביוני 1967. הראשון שבהם קבע את "החלת המשפט, השיפוט והמינהל של המדינה" על תחומי מזרח ירושלים; החוק השני קבע את הרחבת תחומי העיר פי שלושה; בחוק השלישי נקבעו שמירת המקומות הקדושים וחופש הגישה אליהם לבני כל הדתות. חוק נוסף - שהוא חוק יסוד בעניין ירושלים, נחקק כעבור 13 שנה, ב-1980; לפיו נקבע כי ירושלים השלמה והמאוחדת היא בירת ישראל ומקום מושבן של רשויות המדינה.

לם השנים הראשונות שלאחר מלחמת ששת הימים החל בעיר ובסביבותיה תהליך קדחתני של שיקום ובנייה, בהיקפים חסרי תקדים. נבנו מוסדות, הוקמו שכונות שלמות ונסללו כבישים מסועפים וצירי תנועה חדשים. שיקולים בטחוניים וגיאופוליטיים האיצו את הבנייה ובשלהם הוקמו השכונות החדשות המכתרות את העיר מבחוץ ומעבות אותה באוכלוסייה יהודית.

הבנייה לא הצטמצמה בפריפריה בלבד, ושינויים גדולים התחוללו גם בעיר עצמה. ימין משה נהפכה משכונת ספר לאזור מגורי יוקרה. בשכונות ותיקות כמו תלפיות, בית וגן ובית הכרם נבנתה תוספת משמעותית של דירות, וכן הוקמו שכונות חדשות בגבעת מרדכי, רמת שרת, גבעת הוורדים ועוד.

פעולות שיקום נרחבות נעשו ברובע היהודי, וגם בשאר רבעי העיר העתיקה: רחובות רוצפו מחדש והונחו קווי ביוב וניקוז ורשתות מים, חשמל וטלפון. איחוד העיר יצר לראשונה תנאים נוחים ואפשרות חופשית ושווה לכל אדם לבוא לירושלים, לבקר באתריה ולהתפלל במקום הקדוש לו.

על-פי פרסומי מרכז ההסברה

חורבת רבי יהודה חסיד, ירושלים

ול העצמאות 'מ״ה למדינת ישראל' מוקדש לציון כ״ה שנים לאיחוד ירושלים. בבול נראה בית הכנסת ״חורבת רבי יהודה חסיד״.

רבי יהודה חסיד עלה ב-1700 בראש קבוצה גדולה של יהודים מפולין, ומיד רכש בירושלים את החצר הסמוכה לבית הכנסת שהקים הרמב"ן במאה ה-13.

הבאים החלו לבנות ישיבה ובית כנסת, אך העבודה הופסקה. לאחר למעלה מ-150 שנה נבנה במקום בית כנסת גדול של העדה האשכנזית, שנקרא "חורבת רבי יהודה חסיד", או בקיצור "החורבה". שמו הרשמי של בית הכנסת היה "בית יעקב" ע"ש הברון ג'ימס יעקב רוטשילד, שמשפחתו סייעה להקמת הבניין. לאחר נפילת הרובע היהודי בתש"ח פוצצו הירדנים את הבניין. "החורבה" נמצאת ברחוב היהודים, במרכז הרובע היהודי המשוקם. בית הכנסת לא שוקם לפי שעה. בשובל הבול הבול לבאית קשת אבן גדולה, שריד משופץ יחיד.

המעצב: יצחק גרנות THE DESIGNER: Y. GRANOT

Israel - 45 Years of Independence

n the years from 1948 to 1967 Jerusalem was a divided city: barbed-wire fences and mine fields cut through the town. The city was indeed the frontline in a war zone, with the ceasefire being broken from time to time by Jordanian soldiers firing on the Western City, wounding and killing people on the Jewish side. The Jewish population of Israel was denied access to Judaism's holiest of shrines - the Western Wall of the Second Temple, as well as to the institutions on Mount Scopus: the Hebrew University and the Hadassah Hospital. The Jewish Quarter of the Old City was systematically destroyed as was the ancient Jewish cemetery on the Mount of Olives, in itself an historic and sacred site. Here thousands of gravestones were uprooted and used for paving and construction.

This state of affairs continued until the Six-Day War.

On the morning of Monday 5 June 1967, the Jordanians opened fire along the line dividing the two sides of the city. By the afternoon, the Jordanian Legion forces had overrun "Armon Hanatziv", the Governor's Residence during the British Mandate Period, which now served as the UN Observers' Headquarters. Within two days the situation was reversed, the Jordanian army having sustained a defeat which changed the face of Jerusalem and the West Bank.

Within three days the Jordanians were ousted from all their positions in the West Bank and the Old City of Jerusalem was surrounded. The decision to take Jerusalem was a hard one because of the political ramifications, and it had to be ensured that in the heat of battle the Holy Places would not be damaged. The Prime Minister, Levi Eshkol, declared: "The

dictate of the hour is the unification of Jerusalem. No longer will there be two cities, but one" he said, using the phrase of the Psalmist (Psalms 122, 2) - "a city which is unified together". The war in Jerusalem was over quickly. The IDF forces, the paratroopers and the Jerusalem Brigade at their head, entered the Old City through the Lion's Gate and the Dung Gate. The words "The Temple Mount is in our hands", echoed from mouth to mouth. The first paratroopers had rushed to the holiest site of all, the Western Wall, and on that same day the leaders of the newly unified city prayed

he unification of the city was accompanied by legislation. Three laws were passed by the Knesset on 27 June 1967. The first extended legal jurisdiction to include East Jerusalem; the second law widened the city's boundaries threefold; and the third determined the protection of all the holy places and freedom of access to them to people of all religions. A further law - the basic law concerning Jerusalem - was passed 13 years later, in 1990, determining that Greater Jerusalem, fully unified, is the capital of Israel and the official location for all central Government offices.

In the years immediately following the Six-Day War, an accelerated process of restoration and construction of unprecedented scope took place in the city and its environs.

> השירות הבולאי שדרות ירושלים 12, תל-אביב-יפו 68021 Philatelic Service 12 Sderot Yerushalayim, 68021, Tel-Aviv-Yafo

חותמת יום ההופעה FIRST DAY CANCELLATION

Institutions were built, whole neighborhoods were constructed and a network of roads was paved, opening up

> new routes for traffic. Security and geo-political considerations were behind this accelerated construction, in the course of which new residential areas were established surrounding the whole of the city, and increasing its

Jewish population.

Construction was not restricted to the suburbs alone: major changes took place within the city itself. Yemin Moshe, previously an outlying neighborhood, became a high-class residential area. Both in old neighborhoods such as Talpiot, Bayit Vegan and Beit Hakerem and in the new neighborhoods of Givat Mordechai, Ramat Sharett, Givat Havradim and others, a large number of new apartments were

A great deal of restoration activity took place in the Jewish Quarter, as well as in the other quarters of the Old City; streets were repaved and drainage, sewage and water systems, electricity and telephone lines were laid. The unification of the city made many places accessible for the first time

allowing visitors to Jerusalem free and equal access to the holy sites and providing each with the opportunity to visit and pray at the places sacred to him.

Hurbat Rabbi Yehuda Hasid, Jerusalem

he 45th anniversary of Israel's independence stamp is dedicated to the 25th anniversary of the Unification of Jerusalem. On the stamp can be seen the famous "Hurvat Rabbi Yehuda Hassid" Synagogue in the Jewish Quarter of the Old City. Rabbi Yehuda the Hassid came to Israel at the head of a large group of Polish Jews in 1700 and immediately bought a yard next door to the synagogue which Nahmanides had established in the 13th century. Construction later began on a yeshiva and a synagogue, but work was stopped before they were completed. More than 150 years later, a large Ashkenazi synagogue was built on the site, called the "Hurvat Rabbi Yehuda Hassid Synagogue" - or, for short, "HaHurva", meaning "the Ruin". The official name of the synagogue was "Beit Ya'acov" (the House of Jacob) after Baron James (Yaacov) Rothschild, whose family helped fund its building. After the fall of the Jewish Quarter in 1948, the Jordanians blew up the synagogue, destroying it almost completely.

""HaHurva" is located on "Rehov HaYehudim", in the center of the rebuilt Jewish Quarter. The synagogue has as yet not been rebuilt, and the large stone arch, which is the only remnant of it left, is shown on the lower part of the stamp.

Israel - 45 Years of Independence

Issue: April 1993 Designer: Y. Granot Size: 40 mm x 25.7 mm Plate no.: 179 Sheet of 15 stamps Printers; E. Lewin-Epstein Ltd. Method of printing: Offset

Israel - 45 ans d'Indépendance

Emission: Avril 1993 Dessinateur: Y. Granot Format: 40 mm x 25.7 mm No. de planche: 179 Feuille de 15 timbres Bandelettes: 5 Imprimerie: E. Lewin-Epstein Ltd. Mode d'impression: Offset

Israel - 45 años de Independencia Emision: Abril de 1993 Dibujante: Y. Granot Tamaño: 40 mm x 25.7 mm No. de plancha: 179 Pliego de 15 sellos Bandeletas: 5 Imprenta: E. Lewin-Epstein Ltd. Sistema de impresion: Offset